

Bou per bèstia grossa

Jordi Sedó

Lingüista i escriptor
www.escriptors.cat/autors/
jordisedo

El mes passat el diari *Ara* (15/08/25) publicava una entrevista a Ignacio Garriga, secretari general de Vox i president del seu grup parlamentari, en la qual l'ultradretà hi diu moltes coses i molts disbarats, com ara que si governessin ells, acabarien amb el sistema autonòmic i tancarien el Parlament i, l'endemà, els catalans tindrien millors serveis. També hi diu que Catalunya està molt ben finançada, que patim una islamització i que el seu partit vol la Policia Nacional i la Guàrdia Civil a Catalunya, com abans. Finalment, afirma que l'amnistia és contrària a la llei encara que el Tribunal Constitucional digui que no. Per tant, ras i curt, s'erigeix, ell mateix, en una mena de Tribunal Constitucional Superior, que és l'únic capaç d'interpretar la Constitució correctament.

SOBRE LA LLENGUA

I també hi diu coses que fan referència a la llengua, que és el tema al qual vull donar preferència, però no volia negligir tot el que diu al paràgraf anterior perquè diu molt del personatge.

Sobre la llengua, sembla qüestionar que el català retrocedeixi. A una pregunta de l'entrevistador sobre aquesta possibilitat, respon: "El català es parla. Es parla a les famílies, a les escoles. No només es parla, sinó que s'imposa." No pas com el castellà, que no s'imposa, oi, senyor Garriga? Ho podríem preguntar als alumnes d'aquestes escoles en què, per una única família que s'ha queixat, ara tots els alumnes han de suportar la imposició del castellà. I també podem parlar de la darrera decisió del TSJC, que ha anul·lat uns quants articles del decret 91/2024 del règim lingüístic del sistema educatiu, entre altres raons, perquè considera que no garanteix la vehicularitat del castellà, que és aquella llengua que no s'imposa, saben...?

Ara, com que vostè no vol reconèixer la realitat que té davant dels morros, que és que el català, efectivament, recula i cada dia que passa perd més ocasions de ser usat, tampoc no vol veure la necessitat de concedir a la llengua que és la pròpia i històrica d'aquest país una discriminació positiva que miri de pal·liar, en alguna mesura, el gravíssim desequilibri que hi ha entre les dues llengües oficials, que cada dia que passa es fa més gran, on la que sempre surt més mal parada és el català.

Vostè, en canvi, és perfectament conscient d'aquesta situació i fa veure que no existeix. I sap que les autoritats educatives tenen el deure de sortir al pas d'aquest desequilibri. I sap també que, en aquestes darreres dues dècades, ho han fet només sobre el paper perquè, no tan sols a l'escola, sinó en molts altres àmbits el castellà senyoreja com vol. Sí, sí, senyor Garriga: a l'escola també. I vostè n'és conscient. Perquè els successius governs de la Generalitat no s'han atrevit a fer aplicar amb contundència el que deia la llei sobre la llengua a l'escola. I, a l'escola, qui vol parlar sempre en castellà ho fa i no passa res. I vostè ho sap això. Però s'estima més esventar el fantasma de la imposició, quan si hi ha una llengua que s'imposa a Catalunya és, sobretot, el castellà.

O és que hi ha gaires parlants qui siguin capaços d'entrar en una comissaria de la Policia Nacional o en un quarter de la Guàrdia Civil i exigir que l'atenguin en català? No, oi? El que és més probable, en aquest cas, és que l'obliguin a canviar de llengua si vol ser atès amb els mateixos drets que qui s'expressa en castellà. I qui diu davant la policia, diu també a la sala d'un jutjat, en molts establiments de restauració, sobretot a les grans ciutats, i en tants altres àmbits impossibles d'enumerar aquí.

FELICKR VOX

Els catalans no podem parlar català quan volem i, molt menys, fer-ho de manera còmoda i relaxada. I no oblidí que vostè també és català

DADES SOBRE LLENGUA HABITUAL DELS CATALANS

Segons l'Enquesta d'Usos Lingüístics que publica quinquennalment l'Institut d'Estadística de Catalunya sobre els usos del català i d'altres llengües de la població de Catalunya, el 2003, el 50,1% de la població de més de 15 anys considerava el català la seva llengua habitual, que no és necessàriament el mateix que la llengua familiar, sinó aquella en què cadascú es desenvolupa normalment. Doncs bé, aquesta dada evoluciona de la següent manera:

2003: 50,1%
2008: 31,6% (-18,5 punts percentuals)
2013: 36,4% (+4,8% punts percentuals)
2018: 35,6% (-0,8% punts percentuals)
2023: 32,6%. (-3% punts percentuals)

En total, un retrocés de 17,5 punts percentuals en 20 anys. La davallada és del 34,9% si considerem la proporció del que s'ha perdut sobre el que hi havia.

Tret de l'any 2013, doncs, en què es produeix una revifalla per raons que ara no puc entrar a valorar, però que poden tenir a veure amb l'eufòria independentista del període que culminaria amb el referèndum de 2017 i que, probablement, són més psicològiques que reals, la corba que es dibuixa és tossudament descendent. En qualsevol cas, el retrocés de 17,5 punts en vint anys no és prou raó per considerar que el català davalla? Pensem que, si això continués amb la mateixa progressió, el 2043 la xifra seria tan sols del 15,1%. I si la tendència continués de manera regular, abans del 2063, seria ja del 0%. La pràctica desaparició de la llengua aquesta que vostè diu que s'imposa i que els catalans podem fer servir sempre que vulguem. Sortosament, les coses no són tan quadrades i les tendències poden variar a l'alça, però avui som aquí. I no oblidem que la variació també podria ser a la baixa i accelerar encara més el procés de desaparició del català.

D'altra banda, el senyor Garriga afirma que els del seu partit estan tips que els diguin que són anticalans i, immediatament, sense referir-se a l'escola, afirma textualment: "El principi rector és

garantir que l'espanyol sigui llengua vehicular." De fet, no sé ben bé què vol dir quan afirma això. Vehicular de què? Que no ho és ja arreu...? Tampoc no sé si vol dir que només ho ha de ser l'espanyol i que, per tant, el català no cal que ho sigui. O que, com a mínim, aquest supòsit no entraria a formar part del seu "principi rector". Això és el que es desprèn de les seves paraules, no? Doncs bona manera de no ser anticalans, senyor Garriga!

LLIBERTAT DELS CATALANS

En un altre moment de l'entrevista, també diu que "s'ha de garantir la llibertat" i que "els catalans han de parlar el que vulguin quan vulguin" (Noteu l'ús de la tercera persona quan es refereix als catalans). Doncs, molt bé, senyor Garriga! Una mostra més del populisme que és habitual en els partits d'ultradreta: quimèriques solucions fàcils per a conflictes difícils. Com vostè sap i ningú que visqui en aquest país pot ignorar, a Catalunya no hi ha catalanoparlants monolingües. En canvi, de castellano-parlants monolingües, n'hi un fotimer. Ja em dirà com ha previst que els catalans puguem parlar la nostra llengua quan vulguem si no garantim abans que tots els ciutadans que viuen a Catalunya entenguin obligatòriament el català...! Està disposat, per exemple, a garantir que tots aquests funcionaris policials de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil que vostès volen fer tornar a Catalunya, entendran obligatòriament el català i no menystindran els ciutadans quan exerceixin el seu dret de fer-lo servir en el moment d'adreçar-s'hi? I els jutges que treballen a Catalunya també? Deixarà de ser un mèrit, el català, i passarà a ser un requisit per a exercir judicialment a Catalunya? Obligarà tot el personal sanitari, si més no, a entendre sense posar-li mala cara, el que li diu un malalt que li parla en català? Està disposat, el seu partit, a fer efectiu aquests canvis? No em faci riure...!

MENTIDES I NOMÉS MENTIDES

El que vostè pretén, senyor Garriga, és enganyar-nos, fer passar bou per bèstia grossa com si els catalans fóssim imbècils. Els catalans no podem parlar català quan volem i, molt menys encara, fer-ho de manera còmoda i relaxada. I no oblidí que vostè també és català encara que, en el fons, li resulti una pesada llosa ser-ho. Les paraules ho aguanten tot, oi? Sobretot, si l'entrevistador no procura posar-lo davant de les flagrants contradiccions en què vostè cau en aquesta entrevista de fireta, on se'ns vol vendre una ideologia falsa. Vostè, senyor Garriga, és, efectivament, anticalà per molt que, al llarg de l'entrevista, deixi anar que "ser català és una meravellós forma de ser espanyol". Oh, que bonic...! Flors i violes i romaní...! La meravellós forma de ser espanyol que vostè diu és la que ens va permetre gaudir, aquell primer d'octubre, del magnífic i abnegat servei de la Guàrdia Civil i la Policia Nacional, que vostè vol reincorporar a Catalunya perquè, arribat el cas, tornin a regalar-nos alguna altra felicitat com aquella.

Vostè no vol garantir la llibertat als catalans que parlem català. Vostè voldria una llengua castellana hegemònica i única que sufoqués el català i, en l'esfera pública, el deixés relegat al folklore i poca cosa més. Vostè creu que el català ha de ser una llengua menor de cap manera equiparable al castellà. El que passa és que no s'atreveix a dir-ho perquè els incauts que escullen la seva papereta el dia de les eleccions podrien adonar-se del frau que representa tot el que afirma covardament tan sols per mirar de mantenir la imprescindible correcció política, no fos cas que se li escapés algun vot per haver dit les coses massa clares.

Vostè menteix, senyor Garriga. Menteix de manera flagrant. I així, no! A mi i a molts com jo, no ens enganya. Lamentablement, ja ho sé, n'hi ha també un bon gruix que sí que es deixen enganyar pel seu discurs fraudulent. I d'això, se'n val.